

Bratislava 13.6.2001
Číslo:

NÁVRH NOVEJ KONCEPCIE MATURITNEJ SKÚŠKY

Strategický cieľ č. 4 Plánu hlavných úloh ŠPÚ na rok 2001

Materiál bol prerokovaný a schválený
Ústavnou radou dňa 12. júna 2001
Upravený na základe pripomienok MŠ SR
zo dňa 12.7.2001

Predkladá: **Štátny pedagogický ústav**

Gestor : RNDr. [REDACTED]

ŠPÚ: **Mgr. Ján Cangár,** [REDACTED]

ŠIOV: [REDACTED]

Obsah

	strana
I. Predkladacia správa	2
II. Dôvodová správa	5
III. Návrh novej koncepcie maturitnej skúšky	8
1. Ukončovanie vzdelávania na stredných školách maturitnou skúškou	8
2. Ciele a funkcia maturitnej skúšky	9
3. Riadenie a organizácia maturitnej skúšky	10
4. Maturitné predmety	12
5. Časti maturitnej skúšky	15
6. Termíny konania maturitnej skúšky	18
7. Hodnotenie maturitnej skúšky	19
IV. Návrh opatrení na realizáciu novej koncepcie maturitnej skúšky	21
Použitá literatúra	23
Prílohy	

I. Predkladacia správa

Predložený materiál je čiastkovým výsledkom riešenia strategického cieľa 4 Plánu hlavných úloh ŠPÚ na rok 2001 „**Nová koncepcia maturitnej skúšky**“, úloha 4.1 Spracovanie výsledkov verejnej diskusie k návrhu novej koncepcie maturitnej skúšky a časť 4.2 Návrh novej koncepcie maturitnej skúšky, a nadväzuje na riešenie úlohy PHÚ ŠPÚ na rok 2000, resp. 1999 .

Materiál je spracovaný v piatich častiach :

- I. Predkladacia správa**
- II. Dôvodová správa**
- III. Návrh novej koncepcie maturitnej skúšky**
- IV. Návrh opatrení na realizáciu novej koncepcie maturitnej skúšky**
- Použitá literatúra**
- Prílohy**

Štátny pedagogický ústav bol začiatkom roku 2000 poverený vypracovať a predložiť návrh novej koncepcie maturitnej skúšky (ďalej len „MS“). Na jeho vypracovaní participoval Štátny inštitút odborného vzdelávania. Uvedený materiál Štátny pedagogický ústav predložil v máji roku 2000 Ministerstvu školstva SR. Po pripomienkovaní zo strany niektorých ministerstiev SR a všetkých odborov školstva krajských úradov ako aj niektorých štátnych inštitúcií bol návrh predložený na verejnú diskusiu.

Verejná diskusia prebiehala v období od 11. 9. 2000 do 15. 3. 2001. Návrh novej koncepcie MS bol zverejnený v Učiteľských novinách č. 37, ročník L, zo dňa 9.11.2000.

Za účelom informovania pedagogickej ale aj širokej verejnosti o nevyhnutnosti inovácie MS, s cieľom zapojiť do verejnej diskusie čím väčší počet respondentov, Štátny pedagogický ústav pripravil rôzne spôsoby komunikácie s verejnosťou :

- vypracoval a vydal informačný bulletin „Maturita dnes a zajtra“,
- podieľal sa na organizácii tlačovej konferencie o novej koncepcii MS pri otvorení verejnej diskusie,
- realizoval 12 besied pre učiteľov, vedenia škôl a pracovníkov metodických centier,
- realizoval 2 okrúhle stoly s odbornou a širokou verejnosťou,
- zorganizoval workshop s predstaviteľmi VŠ (v spolupráci s UK v Bratislave),
- realizoval 2 besedy so žiakmi gymnázií,
- organizoval besedy v rozhlase a TV,
- vypracoval dotazník pre pedagogickú verejnosť,
- analyzoval stanoviská a pripomienky 8 ministerstiev SR, všetkých KÚ a iných priamo riadených organizácií a ďalších inštitúcií,
- návrh novej koncepcie maturitnej skúšky zverejnil na svojej internetovej stránke, vyzval na verejnú diskusiu a súčasne zverejňoval na tejto stránke jej priebeh,
- vypracoval dotazník pre širokú verejnosť a zverejnil ho na svojej internetovej stránke.

Na tvorbe návrhu novej koncepcie MS participoval aj Štátny inštitút odborného vzdelávania :

- zúčastňoval sa a aktívne vystupoval na rokovaníach za okrúhlym stolom,
- vytvoril odbornú komisiu zo zástupcov rezortov, ich vzdelávacích inštitúcií, inštitúcií trhu práce, profesných zväzov a združení a vybraných škôl, ktorá sa podieľala na dotvorení návrhu koncepcie MS,
- zúčastnil sa verejnej diskusie k návrhu novej koncepcie MS formou príspevkov do tlače,

- vyzval 104 stredných odborných škôl k pripomienkovaniu návrhu novej koncepcie MS a požiadal ich o ďalšie námety a návrhy, ktoré spracoval a vyhodnotil

Pozornosť inovácii MS venovala aj denná tlač. Najviac príspevkov bolo uverejnených v Učiteľských novinách. Príspevky z týchto masmédií boli analyzované a vyhodnotené.

Verejná diskusia o návrhu novej koncepcie MS ukázala, že návrh novej koncepcie MS predložený na verejnú diskusiu zohľadnil požiadavky odbornej i ostatnej verejnosti na zásadnú zmenu MS.

Výsledky diskusie jednoznačne hovoria, že:

- verejnosť nie je spokojná so súčasným stavom výchovno-vzdelávacieho systému a pociťuje potrebu zásadnej zmeny v tejto oblasti,
- súčasná MS nie je objektívnym meradlom vedomostí, zručností a všeobecných kompetencií absolventov strednej školy. Potrebu inovovať súčasnú MS podporili takmer všetci účastníci verejnej diskusie.

Väčšina účastníkov diskusie:

- súhlasí so zaručením objektivity MS zaradením externej časti MS,
- navrhuje vytvorenie kvalitných prostriedkov merania a overovania vedomostí, ktoré by mali zabezpečiť objektivitu MS,
- navrhuje, aby vysoké školy akceptovali výsledky objektivizovanej MS ako súčasť, resp. náhradu prijímacieho konania na VŠ,
- je toho názoru, že interná časť MS by mala zostať v kompetencii školy, pričom by sa mali objektivizovať, štandardizovať a unifikovať kritériá jej hodnotenia.

Výsledky diskusie neboli jednoznačné :

- v postavení matematiky ako povinného predmetu MS,
- v zložení maturitných komisií v internej časti MS.

Komentár :

Podľa dotazníka pre odbornú verejnosť 58 % respondentov navrhuje matematiku ako povinný predmet na gymnáziách.

Podľa dotazníka pre širokú verejnosť 34% respondentov navrhuje matematiku ako povinný predmet len na gymnáziách.

Predkladatelia navrhujú zaradenie matematiky ako povinného predmetu maturitnej skúšky pre žiakov gymnázií s tým, že sa o tom definitívne rozhodne po výsledkoch verejného pripomienkového konania.

Zloženie maturitných komisií je v návrhu uvedené alternatívne.

V diskusi sa vo väčšej miere vyskytli aj pripomienky či návrhy, ktoré neboli zohľadnené v návrhu novej koncepcie MS:

- návrh, aby sa najprv uskutočnila reforma celého výchovno-vzdelávacieho systému, vrátane stredoškolského, (projekt Milénium), a následne pripravila inováciu MS, ktorá by mala byť vyvrcholením novej koncepcie celej vzdelávacej sústavy,
- návrh, aby žiaci boli oboznámení s novou koncepciou MS už od prvého ročníka strednej školy,
- ponechať súčasný počet predmetov MS (štyri),
- návrh, aby v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín bol materinský jazyk len voliteľným predmetom.

Komentár:

Pripomienku najprv uskutočniť reformu výchovno-vzdelávacieho systému (projekt Milénium) nepovažujeme za opodstatnenú. Postupná realizácia projektu Milénium má časový horizont

10 - 15 rokov, ale potreba inovovať MS je akútna, na čom sa zhodla väčšina účastníkov diskusie.

Nová koncepcia MS predpokladá len také zmeny v obsahu a forme MS, ktoré sa dajú zabezpečiť v posledných dvoch rokoch štúdia. Radikálnejšie zásahy do obsahu MS budú zavádzané postupne. Tým je dostatočne akceptovaná požiadavka, aby žiaci boli oboznámení s novou koncepciou MS už od prvého ročníka strednej školy.

Vyššie uvedené ostatné dva návrhy neboli akceptované.

Verejnou diskusiou získali predkladatelia návrhu veľké množstvo informácií. Väčšina pripomienok pomohla ku skvalitneniu návrhu predloženého na verejnú diskusiu.

Po spracovaní výsledkov verejnej diskusie bol pôvodný návrh upravený do podoby, ktorú predkladáme.

II. Dôvodová správa

Pri tvorbe predkladaného návrhu novej koncepcie MS boli použité tieto materiály:

- **Historický prehľad a vývoj maturitnej skúšky v rokoch 1918 – 1999 (príloha č.1),**
- **analýza súčasnej podoby maturitnej skúšky,**
- **analýza výsledkov Monitor 1999, Monitor 2000 a predbežné informácie o výsledkoch Monitoru 2001,**
- **Maturitná skúška na SOŠ a SOU,**
- **Návrh koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike (Milénium),**
- **Sociálno-ekonomické a demografické predpoklady reformy maturitnej skúšky (príloha č. 2),**
- **Maturitné skúšky - medzinárodné skúsenosti (príloha č. 3),**
- **Vyhodnotenie verejnej diskusie o návrhu novej koncepcie maturitnej skúšky (príloha č. 4),**
- **skúseností v hľadaní ciest inovácie maturitnej skúšky (Slovenskej asociácie učiteľov anglického jazyka a Metodického centra mesta Bratislavy).**

Ďalšie zdroje, ktoré boli pri tvorbe návrhu novej koncepcie MS použité, sú uvedené v zozname použitej literatúry.

Na základe uvedených materiálov, návrh novej koncepcie MS vychádza zo súčasnej maturitnej skúšky, a prezentuje vízie potrebných požiadaviek na nových maturantov v blízkej budúcnosti. Navrhované inovácie sú kompatibilné s trendmi vo sfére vzdelávania väčšiny európskych krajín.

Prečo je potrebná inovácia maturitnej skúšky

Maturitná skúška má overiť dosiahnuté výsledky výchovy a vzdelávania absolventov stredných škôl. Súčasne má overiť predpoklady a pripravenosť absolventov na vysokoškolské štúdium alebo na uplatnenie sa v budúcom povolání. Svojimi požiadavkami má ovplyvňovať skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, počas ktorého sa žiak na jej vykonanie pripravuje. Úspešné vykonanie maturitnej skúšky má umožniť absolventovi získať osvedčenie o dosiahnutom stupni vzdelania ako podmienky jeho vstupu na vysokú školu, resp. na kvalifikovaný výkon povolania. Preto maturitná skúška má byť objektívnym meradlom vedomostí, zručností a všeobecných kompetencií absolventa strednej školy.

Súčasná maturitná skúška tieto požiadavky v dostatočnej miere neplní. Medzi jej najzávažnejšie nedostatky patrí **malá objektivita a validita**.

Malá validita maturitnej skúšky znamená, že úspešná maturita málo vypovedá o tom, do akej miery absolvent dosiahol výchovno-vzdelávacie ciele daného typu školy a či je schopný úspešne pokračovať v ďalšom štúdiu na zvolenej vysokej škole, alebo sa uplatniť na trhu práce. Malá hodnovernosť MS je spôsobená predovšetkým neexistujúcimi výkonovými štandardmi požiadaviek.

Malá objektivita maturitnej skúšky spôsobuje, že výsledky maturitnej skúšky žiakov rôznych škôl sú prakticky neporovnateľné.

Malá objektivita a nízka výpovedná hodnota maturitnej skúšky spôsobujú, že vysoké školy nepovažujú túto skúšku za dostatočnú záruku pripravenosti na vysokoškolské štúdium.

Na splnenie požiadavky zvýšiť validitu a objektivitu MS, je potrebné, aby MS bola **štandardizovaná a čiastočne externá**.

Štandardizácia by sa mala týkať obsahu a cieľových požiadaviek na vedomosti, zručnosti a všeobecné kompetencie absolventa. Cieľové požiadavky v jednotlivých predmetoch, ktoré budú súčasťou Maturitného poriadku, by mali byť výsledkom zhody medzi komunitou odborníkov, učiteľskou a rodičovskou verejnosťou.

Učiteľ - realizátor MS je a zostane dôležitým subjektom MS, a bude ním aj v budúcnosti. Bude potrebné učiteľov kvalitne pripraviť na zmeny v obsahu výchovy a vzdelávania, nové metódy a formy vyučovania. Návrh novej koncepcie MS nepredpokladá, že učelia budú vyučovať žiakov v predmetoch len to, čo bude obsahom testov MS.

Na realizáciu uvedených požiadaviek v novej koncepcii MS, je potrebné organizovať premyslené formy ďalšieho a celoživotného vzdelávania učiteľov. V rámci kariérneho rastu v zmysle Milénia, bude možné túto úlohu zvládnuť za predpokladu zvýšenia spoločenského postavenia učiteľa.

Externý charakter novej koncepcie maturitnej skúšky by mala zabezpečiť centrálnu vypracovanú, vo všetkých stredných školách alebo iných miestach na to určených, v rovnakom čase zadanú, pod externým dozorom konanú a externe vyhodnotenú písomnú časť skúšky z niektorých maturitných predmetov.

Návrh novej koncepcie maturitnej skúšky predpokladá, že **externá časť maturitnej skúšky bude akceptovaná vysokými školami** ako súčasť prijímacieho konania. Nepredpokladá sa, že by VŠ boli zbavené práva, ani zodpovednosti za prijímanie svojich poslucháčov. Cieľom novej koncepcie MS je, aby VŠ prijali výsledok externej časti MS ako garanciu dosiahnutej miery vedomostí, schopností a zručností žiakov, to znamená mieru pripravenosti na budúce štúdium. Ďalším cieľom je, aby žiaci nemuseli byť v krátkom čase po MS opakovane podrobení preverovaniu svojich vedomostí. Ak táto podmienka nebude prijatá, externú časť maturitnej skúšky ako jej novú súčasť, rodičovská, odborná a ostatná verejnosť prijme len ťažko.

Návrh novej koncepcie MS má naplniť právo žiaka dozvedieť sa výsledok objektívneho merania svojich vedomostí, schopností a zručností, aby sa vedel porovnať s ostatnými, aby mohol kvalifikovane posúdiť svoje rozhodnutie o budúcom štúdiu, resp. voľbu budúceho povolania. Týmto by sa malo naplniť aj právo rodičov, a celej verejnosti, mať objektívny poznatok o výsledkoch práce jednotlivých škôl.

Organizácia a priebeh MS v súčasnosti prebieha v zmysle **zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl** v znení neskorších predpisov § 25 ods. 1 až 7, ktoré pojednávajú o spôsobe ukončovania štúdia na stredných školách a § 26 ods. 1 až 4, ktoré hovoria o nadstavbovom a pomaturitnom štúdiu. Vykonávacím právnym predpisom je **vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu č. 80/1991 Zb. o stredných školách § 33**, ktorý pojednáva o organizácii štúdia a **vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach v znení vyhlášky Ministerstva školstva, a vedy SR č. 97/1994 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 102/1991 Zb.**

Akceptovanie návrhu novej koncepcie MS predpokladá úpravy súčasne platnej legislatívy. Zavedenie jej externej časti bude znamenať úpravu v novom školskom zákone o výchove a vzdelávaní. Do nového školského zákona by mali byť zapracované najmä otázky stupňov vzdelania, cieľov a funkcií MS, externej časti MS, maturitných orgánov a Maturitného poriadku, ktorý bude obsahovať zoznam predmetov z ktorých je možné konať MS, cieľové požiadavky z týchto predmetov vo všetkých úrovniach, formu a podobu všetkých častí MS a metodické pokyny na realizáciu skúšky a hodnotenie jej výsledkov.

Návrh novej koncepcie MS predpokladá aj vydanie nových vykonávacích právnych predpisov Ministerstvom školstva SR, najmä vyhlášky MŠ SR o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovania prípravy na stredných odborných učilištiach a učilištiach. Okrem toho predpokladá vytvorenie nových orgánov MS a vypracovanie nižších právnych predpisov. Nová koncepcia MS predpokladá aj novelizovanie vyhlášky MŠ SR č. 32/2000 Z. z. o školskej inšpekcii.

Predpokladá sa využitie aj iných právnych predpisov, ktoré budú súvisieť s prípravou, organizáciou, priebehom a vyhodnotením MS. Sú to zákon SNR č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení zákona NR SR č. 301/1999 Z. z., kde sa v § 5 hovorí o pôsobnosti krajského úradu a v § 6 o úlohách Ministerstva školstva SR. V § 11 a § 11a sa hovorí o hodnotení, klasifikácii a vydávaní vysvedčení. Práca Ústrednej maturitnej komisie sa bude riadiť zákonom NR SR č. 241/2001 Z. z. ochrane štátneho utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na riešenie oznámení, podnetov a sťažností žiakov alebo ich zákonných zástupcov na priebeh MS bude nutné vychádzať zo zákona NR SR č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

Predkladaný návrh novej koncepcie MS predpokladá odstránenie nejednotnosti, rôznych výnimiek a špecifik ukončovania štúdia na stredných školách maturitnou skúškou. To znamená, že by mala zabezpečiť jednotný spôsob ukončovania vzdelávania na všetkých stredných školách, na ktorých sa bude štúdium ukončovať maturitnou skúškou.

Vzhľadom k tomu bude nutné, aby došlo k zjednoteniu a určeniu:

- **typov stredných škôl,**
- **stupňov (úrovní) vzdelávania,**
- **spôsobu ukončenia stredoškolského vzdelávania,**
- **spôsobov získania vzdelania,**

pričom sa budú rešpektovať špecifiká všetkých druhov špeciálnych škôl.

Realizácia návrhu novej koncepcie MS má umožniť zvýšenie kvality MS tak, aby bola porovnateľná s maturitnou skúškou v štátoch Európskej únie. Zároveň zachováva pozitívne stránky doterajšej maturitnej skúšky, maturitné tradície, ktoré sú súčasťou našej kultúry.

Uvedený návrh vychádza z predpokladu zavedenia novej koncepcie MS v školskom roku 2003/2004.

III. NÁVRH NOVEJ KONCEPCIE MATURITNEJ SKÚŠKY

1. UKONČOVANIE VZDELÁVANIA NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH¹ MATURITNOU SKÚŠKOU

Maturitnou skúškou sa ukončuje štúdium v

- Gymnáziách (ďalej len “G”),
- Stredných odborných školách (ďalej len “SOŠ”),
- študijných odboroch Stredných odborných učilíšť (ďalej len “SOU”) s aspoň štvorročným štúdiom,
- dopĺňujúcim a nadstavbovom všeobecným, resp. odbornom štúdiu.

Pre všetky bilingválne školy s programom schváleným ministerstvom školstva SR, ak je spôsob ukončovania štúdia akceptovaný štátom zmluvného partnera alebo medzinárodne, bude akceptovaný spôsob ukončovania štúdia maturitnou skúškou určenou príslušným programom, pričom jeden z povinných predmetov musí byť slovenský jazyk a literatúra.

Komentár:

Nová koncepcia maturitnej skúšky predpokladá a dáva si za cieľ zjednotiť podmienky štúdia a možnosti žiakov na rôznych typoch škôl a stupňoch vzdelania (napr. špeciálne školstvo, školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín, bilingválne školy, školy zriaďované inými zriaďovateľmi - inými rezortmi, súkromnou osobou, cirkevnou obcou a pod. Zjednotené podmienky maturitnej skúšky najmä jej externej časti by mohli byť zárukou rovnakých šancí pre každého žiaka pre pokračovanie v štúdiu na vysokej škole, alebo uplatnenie sa na trhu práce, ak ju úspešne zvládne. Je to aj jedna z podmienok pre vstup do EÚ a možnosť na vytvorenie priaznivých podmienok pre našich žiakov študovať na vysokých školách v rámci Európy.

*Navrhujeme novodefinovať stupne (úrovne) stredoškolského vzdelania za účelom zjednotenia požiadaviek na ukončovanie štúdia maturitnou skúškou na všetkých typoch stredných škôl, ktoré budú v súlade s medzinárodnou klasifikačnou stupnicou OCED - ISCED úroveň vzdelania 1997 a projektom Milénium. Nechceme aby sa zabudlo na existenciu žiakov, ktorí ukončili štúdium na G, alebo odbornej škole, ktorá končí maturitnou skúškou, ale ani po uplynutí stanoveného času na dodatočné vykonanie maturitnej skúšky, túto nevykonali. Títo žiaci budú mať absolvované predpísané učivo (kurikulum) gymnázia, alebo príslušnej odbornej školy, a preto by mali mať možnosť neskoršieho doplnenia a inovovania vzdelania vhodným **doplňujúcim štúdiom** a vykonaním príslušnej maturitnej skúšky. Podrobnosti tohto návrhu, vrátane vysvetlenia pojmov **doplňujúce a nadstavbové všeobecné, resp. odborné štúdium**, ako aj naše stanovisko k súčasne existujúcim formám pomaturitného štúdia uvádzame v prílohe.*

---

¹ Osobitným predpisom bude Vyhláška o ukončovaní štúdia MS na strednej škole.

2. CIELE A FUNKCIA MATURITNEJ SKÚŠKY

Cieľom maturitnej skúšky je

1. Primerane náročnými cieľovými požiadavkami v rozsahu všetkých závažných výchovno-vzdelávacích cieľov motivovať žiakov k dosahovaniu čo najlepších výsledkov.
2. Posúdiť a zhodnotiť či je absolvent schopný :
  - komunikovať v slovenskom, vyučovacom a v cudzom jazyku čo je podmienkou jeho ďalšej študijnej a pracovnej mobility. Mal by pri tom vedieť aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie spracovať a posúdiť,
  - aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri riešení problémov a úloh vo vybranej oblasti,
  - využívať poznatky pri upevňovaní povedomia vlastnej identity, vnímať kultúru a vypestovať svoj vzťah k ostatným ľuďom a k prírode.
3. Motivovať učiteľov stredných škôl pri výkone učiteľského povolania k tvorivej aplikácii najmodernejších a najvhodnejších postupov a metód vo výchovno-vzdelávacej činnosti.
4. Poskytovať odberateľom a verejnosti relevantné informácie o výsledkoch výchovno-vzdelávacej práce škôl, ktoré umožnia požadovanú korekciu činnosti škôl a pôsobiť ako prostriedok ktorý bude motivovať jednotlivé školy k zachovaniu a ďalšiemu rozvoju špecifických črt ich výchovno-vzdelávacej činnosti.

Funkciou maturitnej skúšky je

Potvrdiť

- získanie stredoškolského vzdelania na požadovanej úrovni,
- spôsobilosť absolventa pokračovať v ďalšom štúdiu na vysokej škole,
- spôsobilosť absolventa vykonávať povolanie, na ktoré sa pripravoval počas stredoškolského štúdia.

Garantovať

- porovnateľnosť požiadaviek na vedomosti, zručnosti a postoje v každom maturitnom predmete,
- objektivnosť hodnotenia dosiahnutých výsledkov
- akceptovanie jej externej časti ako súčasť prijímacieho konania na vysoké školy,
- porovnateľnosť s maturitnými skúškami v medzinárodnom meradle.

Komentár

V návrhu novej koncepcie maturitnej skúšky je jej tradičná funkcia posilnená o ďalšie aspekty, predpokladom realizácie ktorých je štandardizácia a čiastočná externizácia MS.

Porovnateľnosť výsledkov našej maturitnej skúšky so zahraničnými umožní väčšiu medzinárodnú mobilitu študentov a pracovných síl, čo priamo súvisí so snahami nášho začleňovania sa do medzinárodných, v prvom rade európskych štruktúr. Medzinárodnú porovnateľnosť našej maturitnej skúšky navrhujeme zabezpečiť zvýšením počtu predmetov, začlenením cudzieho jazyka do povinnej časti maturitnej skúšky a zaradením externej časti.

Proklamované ciele MS nie je možné dosiahnuť hneď. Nová koncepcia maturitnej skúšky bude na začiatku vychádzať z obsahu a formy vzdelávania v súčasných podmienkach a že vyššie uvedené ciele v úplnej miere dosiahneme v priebehu ďalších 10-15 rokov, a to v súlade s realizáciou krokov Programu výchovy a vzdelávania v SR na obdobie 15-20 rokov (Projekt Milénium).

3. RIADENIE A ORGANIZÁCIA MATURITNEJ SKÚŠKY

Riadenie a organizáciu maturitnej skúšky zabezpečujú:

1. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej len „MŠ SR“).
2. Ústredná maturitná komisia (ďalej len „ÚMK“).
3. Ústredné rezortné inštitúcie priamo riadené MŠ SR - Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“), Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“), resp. iné inštitúcie poverené MŠ SR.
4. Štátna školská inšpekcia (ďalej len „ŠŠI“).
5. Orgány verejnej správy².
6. Riaditeľ školy.
7. Školská maturitná komisia.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

1. Rozhoduje o zásadných legislatívnych otázkach súvisiacich s riadením, organizáciou a realizáciou maturitných skúšok. Zriaďuje inštitúcie alebo poveruje existujúce inštitúcie kompetenciami súvisiacimi s riadením, organizáciou a realizáciou maturitných skúšok.
2. Zabezpečuje finančné prostriedky nevyhnutné k príprave a realizácii maturitných skúšok.
3. Pre účely riadenia MS zriaďuje Ústrednú maturitnú komisiu. Pokiaľ ÚMK nebude zriadená, jej kompetencie dočasne vykonávajú Štátny pedagogický ústav a Štátny inštitút odborného vzdelávania.

Ústredná maturitná komisia³

1. ÚMK je ústredný rezortný odborný orgán, na ktorý MŠ SR deleguje niektoré rozhodovacie kompetencie o obsahu a forme MS na všetkých typoch škôl.
2. Na základe týchto delegovaných kompetencií ÚMK predovšetkým:
  - na návrh ŠPÚ a ŠIOV schvaľuje zoznam predmetov z ktorých možno konať MS,
  - schvaľuje Maturitný poriadok a jeho inovácie,
  - schvaľuje harmonogram MS a tvorí kalendár konania MS,
  - zadáva požiadavky na testy pre externú časť MS, objednáva ich tvorbu, schvaľuje vypracované testy a zodpovedá za ich kvalitu,
  - schvaľuje spôsob ochrany údajov ktoré budú označené ako utajovaná skutočnosť,
  - prijíma a rieši sťažnosti, oznámenia a podnety voči organizácii a priebehu externej časti MS⁴,
  - predkladá MŠ SR výročnú správu o priebehu a realizácii maturitnej skúšky.
3. Členov a predsedu ÚMK menuje a odvoláva minister školstva SR.
4. ÚMK pracuje podľa schváleného Štatútu⁵.

Komentár

ÚMK by mala byť samostatná, relatívne nezávislá ústredná rezortná inštitúcia, kde právomoci ministra školstva, resp. ministerstva školstva by boli vykonávané sprostredkované, jednak prostredníctvom štatútu, ktorý schvaľuje minister, resp. prostredníctvom štátneho tajomníka, ktorý by bol predsedom ÚMK.

Relatívna rozhodovacia autonómnosť ÚMK na orgánoch štátnej správy (MŠ a pod.), aj na rezortných inštitúciach (najmä ŠPÚ, ŠIOV, ŠSI) je nevyhnutná kvôli zabezpečeniu objektivity

² V súčasnosti sa tým chápu Krajské úrady v zmysle zákona NR SR č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy.

³ Aby bolo možné MS podľa novej koncepcie realizovať v roku 2004 je nevyhnutné menovať ÚMK k 1.9.2001

⁴ V zmysle zákona NR SR č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach, § 2.

⁵ Štatút ÚMK je samostatnou legislatívnou normou. Náplňou práce ÚMK je príprava MS a dozor nad jej realizáciou.

a utajenosti celého procesu prípravy, riadenia a organizácie priebehu externej časti MS. V týchto intenciách je postavenie a kompetencie ÚMK potrebné vymedziť v zákone. ÚMK poveruje ŠPÚ a ŠIOV úlohami len nepriamo, prostredníctvom orgánov MŠ SR.

Štátny pedagogický ústav a Štátny inštitút odborného vzdelávania

1. Vytvorí Maturitný poriadok obsahujúci mimo iné:
  - zoznam predmetov, z ktorých je možné konať MS (ďalej len „maturitných predmetov“),
  - úrovne (základnú a prípadne ďalšie) odlišené názvom, na akých sa môže z jednotlivých maturitných predmetov konať MS,
  - cieľové požiadavky z každého maturitného predmetu vo všetkých úrovniach a predpokladaný počet vyučovacích hodín na ich zvládnutie,
  - formu a podobu všetkých častí MS v každej úrovni daného maturitného predmetu
  - skúšobný poriadok každej úrovne jednotlivých maturitných predmetov,
  - metodické pokyny pre realizáciu skúšky v jednotlivých maturitných predmetoch a hodnotenie jej výsledku.
2. Udržiavajú a permanentne inovujú Maturitný poriadok.
3. Zabezpečujú informovanosť učiteľov dodržiavať metodické pokyny na realizáciu internej časti maturitnej skúšky a hodnotenie jej výsledkov. Pre zabezpečenie týchto činností v spolupráci s metodickými centrami organizujú ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov.
4. ŠPÚ plní horeuvedené úlohy pre oblasť všeobecnovzdelávacích maturitných predmetov a ŠIOV pre oblasť odborných maturitných predmetov.

Nová koncepcia MS v súvislosti s externou časťou MS vyžaduje zabezpečenie týchto úloh:

- tvorbu a udržiavanie banky testových úloh z jednotlivých maturitných predmetov,
- tvorbu testov podľa objednávky ÚMK,
- evidenciu prihlášok žiakov na externú časť MS,
- tvorbu harmonogramu priebehu externej časti MS,
- výrobu a distribúciu testov pre externú časť MS,
- vydávanie metodických pokynov pre realizáciu a opravu testov externej časti MS,
- výber, menovanie a evidenciu externých hodnotiteľov testov,
- školenie externých spolupracovníkov v rozsahu potrebnom pre výkon ich činností,
- riadenie a organizovanie opráv externej časti MS,
- vedenie potrebnej dokumentácie o priebehu a výsledkoch externej časti MS,
- spôsob ochrany údajov ktoré budú označené ako utajovaná skutočnosť,
- poskytovanie podkladov pre vybavovanie podaní pre ÚMK,
- zverejňovanie textov písomných skúšok, výsledkov externej časti MS a jej vyhodnotenie,
- spracovanie a vyhodnotenie výsledkov externej časti MS ako podkladu pre ďalšie zlepšenie práce v oblasti tvorby nástrojov merania výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Tieto úlohy je možné v súčasnosti realizovať v ŠPÚ primeraným personálnym dobudovaním a finančným zabezpečením nového "Úseku merania výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu". Predpokladá to inováciu štatútu ŠPÚ.

Komentár

V budúcnosti by bolo vhodné, aby MŠ SR z Úseku merania výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu zriadilo samostatnú organizáciu.

Štátna školská inšpekcia

Štátna školská inšpekcia zabezpečuje štátny dozor nad priebehom externej aj internej časti MS. Jej pôsobnosť a kompetencie musí riešiť novela vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 32/2000 Z. z. o školskej inšpekcii.

Orgány verejnej správy

Menujú predsedov školských maturitných komisií a zabezpečujú, aby títo boli oboznámení s príslušnou legislatívou v rozsahu nevyhnutnom pre výkon svojej funkcie.

Ďalšie kompetencie týchto orgánov bude riešiť novela príslušných legislatívnych noriem a vyhláška o ukončovaní štúdia na stredných školách.

Riaditeľ školy

Zodpovedá za prípravu a organizáciu MS na škole⁶.

Školská maturitná komisia

Zodpovedá za priebeh MS na škole.

Skladá sa z predsedu, riaditeľa školy, a predsedov skúšobných komisií⁷. Predsedu školskej maturitnej komisie menuje príslušný orgán verejnej správy buď spomedzi zástupcov odberateľov absolventov školy alebo z osôb, ktoré nie sú v závislom vzťahu ku škole, v ktorej svoju funkciu vykonávajú. Na stredných odborných školách je členom školskej maturitnej komisie aj zástupca zamestnávateľského sektora (ak ním nie je predseda komisie).

4. MATURITNÉ PREDMETY

1. MS pozostáva zo skúšok z piatich maturitných predmetov. Žiak si môže v riadnom termíne dobrovoľne zvoliť ešte jednu skúšku z ďalšieho maturitného predmetu.

Komentár:

Zvýšenie počtu skúšok na päť priblíži našu MS k bežnej európskej praxi. Skúška z piatich maturitných predmetov umožňuje vo vyššej miere overiť dosiahnutú úroveň vzdelania (najmä v jazykovej príprave) a súčasne umožňuje absolventovi preukázať nadobudnuté vedomosti a zručnosti z oblasti jeho záujmu. Zvyšuje sa tým aj celková hodnovernosť MS. Skúška len zo štyroch maturitných predmetov by znevýhodňovala žiakov iných národností než slovenskej, pretože tí by všetci mali o jednu skúšku viac. Tento návrh umožní väčšine absolventov OdbŠ vykonať MS spôsobom, ktorý ich neznevýhodní pri prijímacom pokračovaní na VŠ.

*ŠIOV navrhuje pre odborné školy končiacie maturitnou skúškou (s vyučovacím jazykom slovenským) ponechať štyri maturitné predmety s možnosťou ich doplnenia o najviac dva ďalšie maturitné predmety s týmto odôvodnením: Štyri maturitné predmety (slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, teoretická časť skúšky z odborných predmetov a praktická časť skúšky z odborných predmetov) zabezpečujú pre absolventov odborných škôl končiacich maturitnou skúškou naplnenie cieľov MS a v plnej miere umožňujú overiť požiadavky na profil absolventa príslušného študijného odboru. Vzhľadom na rozsiahlosť požiadaviek z odborných predmetov by piata skúška z voliteľného všeobecnovzdelávacieho predmetu **povinná pre všetkých absolventov** odborných škôl končiacich maturitnou skúškou urobila MS pre veľkú časť populácie nadmieru obtiažnou. Možnosť doplnenia MS o ďalšie (najviac dva) maturitné predmety umožňuje tým absolventom odborných škôl končiacich maturitnou*

⁶ Pozri Internú časť MS

⁷ Pozri Internú časť MS

skúškou, ktorí chcú pokračovať v štúdiu na VŠ zúčastniť sa prijímacieho pokračovania rovnakým spôsobom ako absolventom gymnázií.

2. Maturitným predmetom môže byť predmet vyučovaný na stredných školách, ďalej súbor predmetov⁸, alebo súbor častí predmetov⁹, ak splní predpísané podmienky¹⁰. O zaradení medzi maturitné predmety bude rozhodovať ÚMK. Zoznam maturitných predmetov bude súčasťou Maturitného poriadku.
3. Z maturitných predmetov určených maturitným poriadkom bude možné vykonať MS na viacerých (obvykle dvoch - základnej a vyššej) úrovniach. Absolvent si bude môcť v každom predmete slobodne vybrať úroveň, na ktorej chce daný predmet absolvovať. Oznámi to v termíne určenom na výber maturitných predmetov.
4. Za rôzne maturitné predmety sa nepovažujú rôzne úrovne toho istého maturitného predmetu.
5. Žiak gymnázia si musí vybrať aspoň jeden maturitný predmet, z ktorého vykoná skúšku na inej ako základnej úrovni. Ak má maturitný predmet len jednu úroveň, táto je považovaná za základnú úroveň¹¹.

Komentár

Maturitný poriadok bude musieť byť zverejnený najneskoršie do 1. februára dva roky pred realizáciou MS. Predpokladáme, že tak ako bude prebiehať postupná inovácia obsahu a foriem vyučovania v jednotlivých predmetoch, ako sa budú inovovať základné pedagogické dokumenty v duchu Národného programu výchovy a vzdelávania, tak sa bude inovovať aj Maturitný poriadok.

Cieľové požiadavky, forma a podoba MS, skúšobný poriadok a metodické pokyny budú pre každý maturitný predmet (a pre každú jeho úroveň) jednotné pre všetky stredné školy v SR končiace MS.

Návrh novej koncepcie maturitnej skúšky predpokladá existenciu viacerých úrovní náročnosti maturitnej skúšky z jednotlivých maturitných predmetov. Hlavným argumentom pre to sú rozdielne počty hodín týchto predmetov v jednotlivých typoch strednej školy, resp. rôzny počet rokov učenia sa daného predmetu. Rôzne hladiny náročnosti maturitného predmetu sa nutne odrazia aj v jeho názve na maturitnom vysvedčení (z vysvedčenia musí odberateľ získať o absolventovi maximum informácií, napr. anglický jazyk pre pokročilých alebo anglický jazyk pre začiatočníkov, matematika A, alebo matematika B a pod). Pre každú úroveň sa vytvoria osobitné cieľové požiadavky a určia formy konania MS. Rôzne úrovne považujeme za riešenie rozporu medzi rozsahom maturitnej skúšky, rešpektujúcim všeobecnosť stredoškolského vzdelania a hĺbkou zaručujúcou overenie pripravenosti na vybrané vysokoškolské štúdium aj medzi rôznym obsahom a rozsahom vzdelávania v jednotlivých predmetoch na rôznych typoch stredných škôl končiacich maturitnou skúškou.

Skladba maturitných predmetov pre jednotlivé druhy a typy škôl:

a) Maturitné predmety pre gymnázia s vyučovacím jazykom slovenským

- slovenský jazyk a literatúra,

⁸V súčasnosti má takýto charakter praktická a teoretická časť skúšky z odborných predmetov na SOŠ a v študijných odboroch SOU. V budúcnosti bude možné sledovať naplnenie špecifických prierezových výchovno-vzdelávacích cieľov aj v gymnáziách skúškou zo súboru vybraných všeobecnovzdelávacích predmetov.

⁹Predpokladáme, že v budúcnosti bude možné medzi maturitné predmety zaradiť aj vypracovanie a obhajobu absolventskej práce.

¹⁰Podmienky pre vznik predmetu MS určia záväzné predpisy ako Vyhláška o ukončovaní štúdia na SŠ a SOU, Maturitný poriadok, a p.

¹¹Z verejnej diskusie o návrhu novej koncepcie vyplynulo, že 60% opýtaných chce, aby sa maturitná skúška mohla skladať minimálne z jedného maturitného predmetu na vyššej úrovni.

- matematika, (alternatíva – na návrh MŠ SR – „jeden z predmetov: matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia“.)
- jeden zo svetových¹² jazykov,
- dva ďalšie všeobecnovzdelávacie maturitné predmety.

b) Maturitné predmety pre gymnázia s vyučovacím jazykom národnostných menšín

- slovenský jazyk a slovenská literatúra,
- vyučovací jazyk (vrátane svetovej literatúry),
- matematika, (alternatíva – na návrh MŠ SR – „jeden z predmetov: matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia“.)
- jeden zo svetových jazykov
- jeden ďalší všeobecnovzdelávacie maturitný predmet.

c) Maturitné predmety pre bilingválne¹³ gymnázia

- slovenský jazyk a literatúra,
- vyučovací jazyk,
- matematika, (alternatíva – na návrh MŠ SR – „jeden z predmetov: matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia“.)
- jeden zo svetových jazykov, ak vyučovací jazyk nie je medzi nimi
- zvyšné predmety do celkového počtu päť zo všeobecnovzdelávacích maturitných predmetov.

Komentár

K zaradeniu matematiky medzi povinné maturitné predmety na gymnáziách nás viedli dva hlavné dôvody. Po prvé, úspešnosť v matematike vysoko pozitívne koreluje s ďalšou akademickou úspešnosťou absolventa. Pre túto vysokú predikčnú validitu sa skúška z matematiky zaraďuje do MS vo väčšine krajín Európy. Po druhé, matematika je v gymnáziách predmetom s najväčším počtom týždenných vyučovacích hodín. Je preto na mieste, ak štát chce maturitou z tohto predmetu (jej externou časťou) overiť účelnosť takto vynaloženého úsilia a prostriedkov. Možnosť výberu medzi základnou úrovňou (pre tých absolventov, pre ktorých nebude matematika súčasťou, alebo predpokladom ďalšieho vysokoškolského vzdelávania) a vyššou úrovňou, čiastočne eliminuje diskrimináciu tých absolventov ktorí majú vrodené a rozvinuté iné druhy inteligencie než matematické. Uvedomujeme si, že cieľové požiadavky v základnej úrovni budú musieť obsahovať najmä to, čo budú potrebovať všetci absolventi gymnázií. Sú to viac schopnosti vykonávať určité mozgové operácie než súhrn pamäťových poznatkov z matematiky. Preto bude treba o cieľových požiadavkách základnej úrovne matematiky dosiahnuť čo najširší konsenzus.

d) Maturitné predmety pre odborné školy s vyučovacím jazykom slovenským

- slovenský jazyk a literatúra,
- jeden zo svetových jazykov.
- teoretická časť skúšky z odborných predmetov
- praktická časť skúšky z odborných predmetov
- jeden zo všeobecnovzdelávacích maturitných predmetov¹⁴.

e) Maturitné predmety pre odborné školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín

- slovenský jazyk a slovenská literatúra,
- vyučovací jazyk (vrátane svetovej literatúry),

¹² Pre školský rok 2003/2004 sa navrhujú tieto svetové jazyky: anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk, ruský jazyk a španielsky jazyk.

¹³ Bilingválnymi školami rozumieme tie školy, kde sa aspoň 60% hodín vyučuje v jednom z povolených cudzích jazykov a ktorých vzdelávacie program nie je riešený medzinárodnou zmluvou uzavretou MŠ SR.

¹⁴ V prípade akceptovania pripomienky ŠIOV by skúška z tohto predmetu nebola povinnou súčasťou MS

- jeden zo svetových jazykov
- teoretická časť skúšky z odborných predmetov
- praktická časť skúšky z odborných predmetov

f) Maturitné predmety pre bilingválne odborné školy

- slovenský jazyk a literatúra,
- vyučovací jazyk,
- jeden zo svetových jazykov, ak vyučovací jazyk nie je medzi nimi
- teoretická časť skúšky z odborných predmetov
- praktická časť skúšky z odborných predmetov
- ak vyučovací jazyk je zo skupiny svetových jazykov, tak jeden zo všeobecnovzdelávacích maturitných predmetov¹⁵.

Komentár

Odbornými školami (OdbŠ) tu rozumieme všetky typy stredných škôl končiacich maturitnou skúškou, okrem gymnázií.

5. ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY

Maturitná skúška z jednotlivých maturitných predmetov môže mať dve časti:

- externú,
- internú.

O tom, či skúška z daného maturitného predmetu, resp. len z niektorej jeho úrovne obsahuje externú časť, rozhoduje ÚMK na návrh ŠPÚ, alebo ŠIOV. Toto rozhodnutie je súčasťou Maturitného poriadku.

Komentár:

Tento model maturitnej skúšky sa javí ako najpriliehavejší vzhľadom na skutočnosť, že externou časťou skúšky z jednotlivých maturitných predmetov sa pomocou štátom garantovaných testov zabezpečí validita a objektivita výsledkov maturitnej skúšky, kým interná (školská) časť skúšky by mala uchovať a ďalej rozvíjať špecifickosť jednotlivých stredných škôl. Tým by sa dosiahla vyváženosť medzi vplyvom štátu a školy. Vzájomné prepojenie a rovnocennosť oboch uvedených zložiek zabezpečí jednu z podstatných požiadaviek na inováciu maturitnej skúšky – zvýšenie validity a objektivnosti MS pri zachovaní rozmanitosti obsahu a foriem výchovno-vzdelávacieho procesu jednotlivých stredných škôl.

Predpokladáme, že maturitná skúška z vyučovacieho jazyka, zo svetového cudzieho jazyka a z matematiky na gymnáziách, bude mať vždy externú časť, bez ohľadu na úroveň, na ktorej žiak z daného predmetu skúšku koná. Z voliteľného maturitného predmetu bude mať skúška externú časť obvykle len vo vyššej úrovni.

Napr. v predmete biológia predpokladáme v základnej úrovni len internú časť skúšky, ktorá by mala ústnu formu. Vyššia úroveň by mala v externej časti test obsahujúci prevažne otázky s výberom odpovede, ale aj otázky s možnosťou tvorby stručnej odpovede. V internej časti navrhujeme formu prezentácie vlastného projektu, alebo ročníkovej práce, alebo biologického experimentu podľa podmienok školy a podľa voľby žiaka.

Predpokladáme, že niektoré maturitné predmety, napr. tie, ktoré sú podľa učebných plánov len voliteľnými predmetmi (napr. deskriptívna geometria, ekonomika a pod.), alebo sú

¹⁵ V prípade akceptovania pripomienky ŠIOV by skúška z tohto predmetu nebola povinnou súčasťou MS

súčastou učebného plánu len niektorých škôl (napr. základy telesnej výchovy a športu na športových gymnáziách a pod.), budú mať len základnú úroveň a MS z nich bude mať len internú časť.

Triedy so špeciálnym zameraním slúžia na rozvoj špecifického nadania a záujmov svojich žiakov, resp. na prípravu talentov. Táto ich osobitosť sa realizuje v priebehu vyučovania a nemá mať vplyv na osobitný spôsob výberu maturitných predmetov, na žiakovu voľbu úrovni jednotlivých predmetov, ani na osobitnú formu ich konania v externej časti MS.

Externá časť MS

1. Externá časť MS pozostáva z centrálne (na základe katalógu cieľových požiadaviek) vypracovaných, vo všetkých stredných školách (alebo na iných miestach na to určených) v rovnakom čase zadaných, pod externým dozorom konaných a externe vyhodnotených písomných skúšok z maturitných predmetov určených Maturitným poriadkom.
2. Za prípravu a organizáciu externej časti MS zodpovedá ÚMK.
3. Definitívne verzie písomných skúšok externej časti MS schvaľuje ÚMK.
4. Externá časť MS z každého maturitného predmetu trvá aspoň 120 a najviac 240 minút.
5. Externú časť MS zabezpečujú:
  - ŠPÚ a ŠIOV,
  - ŠŠI,
  - predseda školskej maturitnej komisie (najmä regulárnosť priebehu a kvalitu dozoru)
  - riaditeľ každej školy, resp. riaditeľ poverenej školy¹⁶
6. Externá časť MS je neverejná. Účasť je povolená len osobám povereným ÚMK.
7. Externú časť MS na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín môže žiak vykonať v jednotlivých maturitných predmetoch v jazyku podľa vlastného výberu (jazyku slovenskom alebo vyučovacom).
8. Externú časť MS v bilingválnych školách (ktoré nie sú schválené medzinárodnými dohodami), vykonáva žiak v slovenskom jazyku.

Komentár:

Úroveň, hĺbka a rozsah požiadaviek na absolventa v externej časti MS sa stanoví ako výsledok konsenzu v odborných komisiách jednotlivých maturitných predmetov s rešpektovaním cieľových požiadaviek na vedomosti, zručnosti a postoje v predmetoch uvedených v Maturitnom poriadku. Cieľové požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje v súčasnosti pripravujú skupiny odborníkov z uznávaných pedagogických a vedeckých pracovníkov z vysokých aj stredných škôl a uznávaných odborníkov z praxe. Vychádzajú zo súčasnej koncepcie vzdelávania a výchovy a svoju prácu orientujú na overovanie učiva obsiahnutého v súčasných základných pedagogických dokumentoch. Je samozrejmé, že s procesom zdokonaľovania a inovovania výchovno-vzdelávacieho systému sa budú upravovať aj tieto pedagogické dokumenty ako aj cieľové požiadavky na maturantov.

Kritickým bodom pre skutočnú objektivnosť externej časti MS je externý dozor. Navrhujeme, aby súčasťou povinností predsedu školskej maturitnej komisie bolo aj garantovať regulárnosť priebehu externej časti MS. Pretože externá časť skúšky napr. z cudzích jazykov sa bude konať v každej škole, je táto funkcia potrebná vo všetkých školách, bez ohľadu na ich typ.

Interná časť MS

1. Žiak koná internú časť MS z jednotlivých maturitných predmetov pred skúšobnou komisiou.
2. Skúšobné komisie môžu byť triedne, alebo odborné.

¹⁶ Predpokladáme, že externú časť MS z niektorých maturitných predmetov bude robiť len menší počet žiakov. V takom prípade sa nebude konať v každej škole, ale v rámci regiónu len vo vhodne vybraných (a ÚMK poverených) školách.

3. Predsedov skúšobných komisií menuje zriaďovateľ školy.
4. Členov skúšobných komisií menuje riaditeľ školy.

Komentár

Počet členov a zloženie skúšobných komisií, podrobnosti o ich odbornej a pedagogickej spôsobilosti a dĺžke pedagogickej praxe, prípadne iných podmienkach určí vyhláška.

Riaditeľ školy sa môže rozhodnúť pre:

- *súčasný model, t. j. pre triedne skúšobné komisie, ktorých zloženie bude upravené tak, aby pri skúške z každého predmetu bola v komisii väčšina členov s aprobáciou pre tento predmet,*
- *odborné skúšobné komisie pre jednotlivé predmety, zložené len z troch učiteľov s aprobáciou pre daný predmet,*
- *kombináciu oboch možností.*

V odborných školách sa navrhuje tento model skúšobných komisií:

Skúšobná komisia má stálych členov (predseda, podpredseda, triedny učiteľ a zástupca zamestnávateľského sektora, prípadne organizácie pre ktorú sú absolventi pripravovaní) a ďalších členov (skúšajúci učiteľ a prísediaci učitelia, v SOU aj majster odbornej výchovy).

5. Interná časť MS v jednotlivých maturitných predmetoch sa môže konať rôznou formou - písomne, ústne, prakticky, predvedením, alebo obhajobou vlastného diela¹⁷ a aj kombináciou týchto foriem. Formy konania skúšky v jednotlivých maturitných predmetoch budú určené v Maturitnom poriadku.

Komentár

Úlohou internej časti MS v jednotlivých predmetoch je overiť najmä tú časť kompetencií absolventa, ktorá sa nedá overiť formou testu či iným písomným prejavom. Preto táto časť MS má byť vhodným "komplementom" externej časti tak, aby spolu podávali ucelený obraz o vedomostiach, zručnostiach a postojoch absolventa. Z tejto úlohy vyplynú aj návrhy na inováciu foriem a podoby internej časti MS vo väčšine predmetov. Predpokladáme, že postupne sa bude interná časť MS obohacovať najmä o také nové formy ako je predvedenie, či obhajoba vlastného produktu. Predpokladom k tomu je dostatočne pripravená pedagogická komunita. Navrhovanou podobou internej časti MS chceme zachovať všetko to, čo bolo dobré v doterajšej tradícii maturitných skúšok. Pomocou tejto časti sa zachová a aj rozšíri možnosť prejavovania špecifickosti a profesijnej orientácie jednotlivých stredných škôl. Zodpovednosť za organizáciu a realizáciu tejto časti maturitnej skúšky v zmysle príslušných právnych predpisov budú mať stredné školy.

6. Interná časť MS je verejná.
7. Termín konania internej časti MS pre jednotlivé školy podľa harmonogramu určeného ÚMK určuje ich zriaďovateľ.
8. Za prípravu a organizáciu internej časti MS zodpovedá riaditeľ školy¹⁸.
9. Za priebeh internej časti MS zodpovedá Školská maturitná komisia. Finančné zabezpečenie internej časti MS je v kompetencii zriaďovateľa školy.
10. Žiak musí vykonať internú časť MS v priebehu piatich pracovných dní¹⁹.
11. Dĺžku skúšky pre každý maturitný predmet určuje Maturitný poriadok.

¹⁷ Napr. praktickou časťou skúšky z odborných predmetov na OdbŠ môže byť obhajoba komplexnej odbornej práce, ktorú žiak vypracoval v priebehu štúdia.

¹⁸ Riaditeľ školy :

- rozhodne o počte skúšobných komisií v škole,
- vypracuje harmonogram ich práce,
- požiadava zriaďovateľa o vymenovanie predsedov týchto komisií.

¹⁹ Čas a termín v ktorom musí žiak vykonať praktickú časť skúšky z odborných predmetov upresní Maturitný poriadok..

12. Ak je v niektorom maturitnom predmete súčasťou internej časti MS aj písomná skúška, tak táto smie trvať najviac 240 minút. Termín konania tejto skúšky bude určený harmonogramom MS.

Komentár

Ústna skúška v každom všeobecnovzdelávacom maturitnom predmete a teoretická časť skúšky z odborných predmetov, trvá 15 až 30 minút. Na prípravu môže byť v závislosti od formy skúšky vyčlenený interval 15 až 45 minút.

6. TERMÍNY KONANIA MATURITNEJ SKÚŠKY

1. Závaznú prihlášku na riadny termín MS vrátane prihlášky na jednotlivé predmety podáva žiak posledného ročníka strednej školy do 10. decembra riaditeľovi školy, ktorej je žiakom.

Komentár:

10. december sa nám javí ako posledný možný termín na podanie prihlášky vzhľadom na množstvo časovo a technicky náročných činností, ktoré bude nutné vykonať v súvislosti s prípravou a realizáciou externej časti MS - odoslanie prihlášok do centier, ich počítačové spracovanie a evidovanie, príprava harmonogramu externej časti predmetov MS, príprava a spracovanie a tlač príslušného počtu testov, výber a technická príprava centier, oznámenie termínov externej časti predmetov MS školám a žiakom, distribúcia testov a pod.

2. Žiaci, ktorí si dopĺňajú alebo rozširujú MS o ďalší maturitný predmet, resp. si chcú zlepšiť výsledok externej časti MS v niektorom predmete, podávajú prihlášku na MS do 10. decembra toho školskom roku, v ktorom chcú skúšku konať riaditeľovi školy v ktorej chcú konať MS.

Komentár:

Absolvent vyššieho stredného vzdelania môže kedykoľvek požiadať o vykonanie MS z jednotlivých predmetov alebo ich častí.

Doplnenie alebo rozšírenie MS znamená doplniť alebo rozšíriť si vyššie stredné všeobecné alebo odborné vzdelanie (pozri prílohu o spôsobe ukončovania vzdelávania na stredných školách) o ďalší maturitný predmet, ďalej ak sa žiak rozhodne zmeniť úroveň predmetu MS externej časti predmetov MS, resp. ak si chce zlepšiť výsledok niektorej z častí MS.

3. Externá časť MS zo všetkých maturitných predmetov sa bude konať podľa celoštátne platného harmonogramu, ktorý schváli ÚMK, spravidla počas prvých troch týždňov v apríli.

Komentár:

Predpokladá sa, že každý maturitný predmet bude mať externú časť MS v iný deň. Pri piatich maturitných predmetoch musia z organizačných, ale najmä psychohygienických dôvodov harmonogram a termíny externej časti MS zabezpečiť také podmienky pre žiakov, aby mohli absolvovať všetky skúšky, na ktoré sa prihlásia.

4. Interná časť MS sa bude konať podľa harmonogramu, ktorý schváli ÚMK, spravidla 2. a 3. týždeň v júni.

Komentár:

Zavedenie externej časti MS naruší vyučovanie na tých školách, ktoré budú slúžiť ako centrá pre voliteľné maturitné predmety. Posunutím termínu internej časti MS sa získa čas, ktorý stratia maturanti v rámci externej časti MS a počas písomných prác internej časti MS. Narušenie vyučovania v júni už nebude také citelné vzhľadom na záver školského roka.

Súčasne je potrebné vytvoriť dostatočný časový priestor na opravy a spracovanie výsledkov externej časti MS, ich oznámenie školám a žiakom tak, aby mohli žiaci podávať prípadné námietky voči organizácii a priebehu MS a aby ich mohli príslušné orgány riešiť.

Pri akejkoľvek zmene navrhovaných termínov externej alebo internej časti MS treba dodržať zásadu, že medzi ukončením externých skúšok a začiatkom internej časti MS musí byť aspoň šesť týždňov.

5. Ak je v niektorom predmete zložkou internej časti MS aj písomná skúška, táto sa bude konať podľa harmonogramu, ktorý schváli ÚMK, spravidla v 4. týždeň apríla.
6. Náhradný termín pre externú časť MS z jednotlivých predmetov môže byť najneskôr 21 dní pred konaním internej časti predmetu MS, spravidla 1. týždeň v máji.
7. Žiakom, ktorí sa riadneho termínu internej časti MS nemohli zúčastniť zo zdravotných a vážnych rodinných dôvodov, určí náhradný termín predseda školskej maturitnej komisie.

Komentár:

V externej časti MS bude pre každý maturitný predmet iba jeden riadny termín. V prípade opodstatnených dôvodov, ktoré stanoví legislatívna norma (pozri bod 10 tejto časti materiálu), je nutné poskytnúť žiakom, ktorí sa riadneho termínu nemohli zúčastniť, náhradný termín. Je nutné, aby náhradný termín poskytol dostatok času na opravu testov a oznámenie výsledkov MS.

8. Náhradný termín pre internú časť MS (vrátane prípadnej písomnej formy) musí prebehnúť najneskôr do 15. septembra príslušného kalendárneho roku.
9. Termín opravnej skúšky internej časti MS z hociktorého maturitného predmetu určí žiakovi na jeho žiadosť riaditeľ školy, spravidla v septembri, alebo vo februári nasledujúceho školského roku.
10. Opravný termín pre externú časť MS z hociktorého maturitného predmetu je najbližší riadny termín externej časti MS z tohto predmetu.

Komentár:

Predpokladáme taký spôsob hodnotenia, že ak žiakovo percento úspešnosti v externej časti bolo nižšie ako hranica úspešnosti, ale vykonal internú časť MS s prospechom aspoň dobrým, tak vykonal v danom predmete maturitnú skúšku úspešne. Preto nedostatočný výsledok v externej časti MS v niektorom predmete nebráni úspešnému zloženiu MS. Z organizačných ale najmä finančných a technických dôvodov bude vhodné, aby opravný termín externej časti MS konal žiak až v rámci ďalšieho riadneho termínu externej časti MS, spolu so žiakmi, ktorí si chcú zlepšiť výsledok tejto časti MS.

8. HODNOTENIE MATURITNEJ SKÚŠKY

1. Dokladom o úspešnom absolvovaní MS je maturitné vysvedčenie.

Komentár:

Navrhujeme na vysvedčení hodnotenie dvojstupňové (vyhovel, nevyhovel), pričom doklad o tom, že nevyhovel sa nevydáva. Tým, že žiak obdržal maturitné vysvedčenie vyhovel a získal vyššie stredné vzdelanie.

2. Spôsob hodnotenia externej aj internej časti MS a podmienky na úspešné zloženie maturitnej skúšky pre každý maturitný predmet sú určené v Maturitnom poriadku.

Komentár:

Ak skúška z daného predmetu v úrovni, ktorú si žiak zvolil obsahuje externú časť, tak ju žiak vykonal úspešne, ak vykonal úspešne obe jej časti. Ak žiakovo percento úspešnosti v externej časti bolo nižšie ako hranica úspešnosti, ale vykonal internú časť

MS s prospechom aspoň dobrým, tak vykonal v danom predmete maturitnú skúšku úspešne. Pre školský rok 2003/2004 neuvažujeme o stanovení minimálnej hranice na úspešnosť v externej časti.

3. Žiak úspešne zložil MS, ak úspešne zložil skúšku zo všetkých maturitných predmetov.
4. Neúspešné zloženie skúšky z dobrovoľného maturitného predmetu sa na maturitnom vysvedčení nevypisuje.

Komentár:

Dobrovoľným maturitným predmetom sa myslí ďalší predmet nad rámec predpísaného počtu maturitných predmetov.

5. Externá časť skúšky z každého maturitného predmetu sa hodnotí percentom úspešnosti.

Komentár:

Navrhujeme externú časť hodnotiť percentom úspešnosti aj percentilom.

6. Výsledky externej časti MS konané v riadnom termíne sa žiak dozvie najneskôr do piatich týždňov od konania poslednej externej skúšky.

Komentár:

Žiakovi je potrebné vopred oznámiť výsledky preto, aby mohli byť riešené námietky a sťažnosti na priebeh MS.

7. Výsledok každej časti MS bude vyznačený na vysvedčení. Ak má interná časť MS z daného maturitného predmetu viac foriem, alebo zložiek, môže byť každá forma či zložka hodnotená zvlášť.

Komentár:

Predpokladáme, že samostatné hodnotenie jednotlivých foriem, či zložiek, sa spočiatku bude týkať len slovenského jazyka a literatúry, a slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Nenavrhujeme uvádzať celkové hodnotenie maturitného predmetu. Predpokladáme, že odberateľ si sám urobí celkové hodnotenie podľa svojich kritérií.

8. Výsledky internej časti MS v každom maturitnom predmete (aj v jednotlivých formách či zložkách) navrhujeme hodnotiť známku.
9. Hodnotenie každej časti MS (prípadne aj jednotlivých foriem či zložiek internej časti) bude na maturitnom vysvedčení uvedené zvlášť.
10. Ak žiak nevyhovel z najviac dvoch maturitných predmetov, môže vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku v termíne určenom pre opravné skúšky. Opravná skúška z daného maturitného predmetu sa môže konať z jednej alebo oboch častí MS. Ak žiak nevyhovel z jednej z foriem internej časti MS (písomnej, ústnej, praktickej a p.), musí vykonať opravnú skúšku zo všetkých foriem internej časti daného maturitného predmetu.
11. Ak žiak nevyhovel z viac ako dvoch maturitných predmetov, resp. ak nevyhovel na opravnej skúške z niektorého maturitného predmetu, musí opakovať celú MS v niektorom ďalšom riadnom termíne, najneskôr do troch rokov od absolvovania štúdia.

IV. Návrh opatrení na realizáciu novej koncepcie maturitnej skúšky

- 1. Zriadiť úsek pri ŠPÚ, ktorého hlavnou náplňou bude okrem iného príprava a realizácia externých častí skúšok maturitných predmetov.**

T : 1.9.2001

Z : MŠ SR

Poznámka:

Jednou s prvých úloh nového úseku bude vytvoriť banku úloh na overovanie vedomostí a zručností žiakov z maturitných predmetov. Ak nebude nový úsek ŠPÚ zriadený k 1.9. 2001 bude potrebné vytvorením banky úloh poveriť ŠPÚ.

- 2. Zriadiť Ústrednú maturitnú komisiu.**

T : 1.9. 2001

Z : MŠ SR

Poznámka:

Ak nebude ÚMK zriadená k 1.9. 2001, bude potrebné, až do jej zriadenia, delegovať jej pracovnú náplň na ŠPÚ a ŠIOV.

- 3. Uskutočniť MONITOR 2002 a 2003.**

Pozri prílohu č. 8.

- 4. Vypracovať Maturitný poriadok.**

T : 31.1. 2002

Z : ŠPÚ, ŠIOV

Poznámka:

O cieľových požiadavkách na vedomosti a zručnosti žiakov z každého všobecnovzdelávacieho maturitného predmetu (a ich úrovniach) bude ŠPÚ organizovať od 1.9.2001 do 31.10.2001 verejnú odbornú diskusiu.

Cieľové požiadavky z odborných maturitných predmetov budú formulované na základe „Štandardu odborného vzdelávania a výchovy“ po jeho dokončení a schválení MŠ SR.

- 5. Vzdelávanie odborných pracovníkov podieľajúcich sa na priebehu a realizácii MS podľa novej koncepcie MS-**

- a) Vypracovanie koncepcie a projektov vzdelávania

T : 31.1. 2002

Z: ŠPÚ, ŠIOV

- b) Realizácia projektov vzdelávania

- projekty zamerané na dodávateľov testových položiek, zostavovateľov testov, odborníkov na opravovanie otvorených testových položiek

T: po schválení novej koncepcie MS

Z : ŠPÚ prostredníctvom
nového úseku,
Metodické centrá

- projekty zamerané na vzdelávanie učiteľov a vedenia škôl

T : po schválení koncepcie MS

Z: Metodické centrá

Poznámka:

V prvých rokoch bude práca na realizácii tejto úlohy veľmi intenzívna.

6. Spolupráca s vysokými školami

Poznámka:

Vysoké školy by sa rozhodne mali podieľať na tvorbe didaktických testov, lebo jedným z cieľov novej koncepcie MS je, aby aspoň časť MS bola zahrnutá do prijímacieho konania VŠ.

T : trvalý

Z: MŠ SR, ŠPÚ, ŠIOV

7. Spolupráca so Štátnou školskou inšpekciou

Poznámka:

Štátna školská inšpekcia by mala dohliadať na samotný priebeh externej a internej časti MS. Je nutné vytvoriť presný rámec tohoto dohľadu.

T : 30.6.2002

Z : ŠPÚ, ŠIOV, ŠŠI

8. Zapracovanie novej koncepcie MS do zákona a príslušných vyhlášok

T : po prijatí novej koncepcie MS

Z : MŠ SR

Poznámka :

ŠPÚ, ŠIOV a ŠŠI budú pripravovať v termínoch určených MŠ SR potrebné podklady pre paragrafové znenie zákona a vyhlášok.

9. Vytvorenie štatútov jednotlivých komisií

T : 30.6.2002

Z : ŠPÚ, ŠIOV

10. Materiálno-technické a organizačné zabezpečenie MS

Myslí tým vytvorenie štatútov inštitúcií zabezpečujúcich a organizujúcich MS, vypracovanie maturitného katalógu, vytvorenie rôznych typov formulárov, návrh vysvedčenia, a pod.

T : 30.6.2002

Z : ŠPÚ, ŠIOV

11. Propagácia

T : trvalý

Z : MŠ SR

Poznámka:

Propagácii novej koncepcie MS v SR treba venovať trvalo dostatočnú pozornosť. Preto navrhujeme vypracovať koncepciu mediálnej prezentácie do 31.1.2002.

Použitá literatúra

Literatúra a pramene:

1. George Bethell, Algirdas Zabulionis: Examination Reform in Lithuania. NEC 2000 .
2. Beňo, M. a kol.: Slovenská škola na prahu 3. Tisícročia, ÚIP Bratislava 1997.
3. Dlhodobá stratégia ekonomického rozvoja SR, 5. Politika zamestnanosti ako faktor hospodárskeho rozvoja SR, EÚ Bratislava 1995.
4. Kolektív autorov: Slovenský seminár o maturitnej skúške z matematiky. Zborník, MC Bratislava 1998.
5. Matura od roku 2002 – pokrótce. Okregowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowe. Oke@oke.krakow.pl.
6. Maturita po novom. Zborník, MC Bratislava 2000.
7. Maturitni izpitni katalog za maturo leta 2000. Državni izpitni center, Ljubljana 1998.
8. Metodické pokyny Ministerstva školstva, mládeže a telesnej kultúry Slovenskej republiky č. 522/2000 z 12. apríla 2000 k vyplňaniu školských tlačív k maturitám.
9. Metodické pokyny na prípravu a priebeh maturitnej a záverečnej pomaturitnej skúšky na stredných odborných školách. VÚOŠ Praha a VÚP Bratislava, SPN Bratislava 1987.
10. Národný program výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike.
11. Návrh koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike (Milénium).
12. Návrh základných aspektov nového modelu maturitných skúšok na SOŠ a SOU, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bratislava, (interný materiál).
13. Nová koncepcia maturitnej skúšky, Učiteľské noviny, roč. L., č. 37.
14. Nová maturita (rámcový návrh základných aspektu podoby maturitnej zkoušky jako podklad pro veřejnou diskusi /. [http:// www.uiv.cz/maturant/nova_maturita.html](http://www.uiv.cz/maturant/nova_maturita.html)
15. Nová maturita II, druhý návrh rámcových aspektu reformy maturitní zkoušky. http://www.maturita2002.cz/nova_mat2.html
16. Prognóza trhu práce na obdobie 5 rokov, Úrad pre stratégiu rozvoja spoločnosti, vedy a techniky, Bratislava 1998.
17. Projekt „Príprava pedagogických pracovníkov na zavádzanie modulového systému vyučovania ako alternatívy odborného vzdelávania a prípravy na stredných školách SR“. Bratislava, ŠIOV 1999, 19 s.
18. Prúcha J. : Vzdelávání a školství ve svete. Portál, Praha 2000.
19. Standard středoškolského odborného vzdělávání, Základní kurikulum středoškolského odborného vzdělávání. Praha, Výzkumný ústav odborního školství 1997, 106 s.
20. Strategická štúdia odborného vzdelávania a prípravy programu Phare – Reštrukturalizácia trhu práce. Birks Sinclair and Associates Ltd. v spolupráci s VÚP Bratislava a VÚOŠ Praha 1993.
21. Systém zabezpečovania regionálnej politiky v podmienkach nového územného a správneho usporiadania SR, ÚSRTSVT, Bratislava 1996.
22. Štandard stredoškolského odborného vzdelávania a výchovy, Základný vzdelávací program stredoškolského odborného vzdelávania a výchovy. Bratislava, ŠIOV 2000,
23. Turek, I.: Škola a tvorivosť. Bratislava, MC 1995.
24. Turek, I.: Učiteľ a inovácie vyučovacích stratégií, Bratislava, MC 1996.
25. Zelina, M.: Stratégie a metódy rozvoja osobnosti, Bratislava, IRIS 1994.

Právne predpisy:

1. Zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívniectve v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 571/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 332/1992 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívniectve.
2. Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
3. Zákon Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 84/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 6/1998 Z. z., Zákon Národnej rady slovenskej republiky č. 5/1999 Z. z., a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 301/1999 Z. z.
4. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 241/2001 Z. z. z 30. 5. 2001 o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 186/2000, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy.
6. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 52/1998 Z. z. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.
7. Vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach v znení neskorších zmien a doplnkov.
8. Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 10 324/1960-L pre vyradovanie (skartáciu) písomností v odbore pôsobnosti ministerstva školstva, ktorú vydalo 1. apríla 1960.
9. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 63/1976 Zb., ktorou sa určujú kritériá na posudzovanie písomností ako archívnych dokumentov a upravujú sa niektoré podrobnosti o postupe pri vyradovaní (skartácii) písomností.
10. Vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 80/1991 Zb. o stredných školách v znení vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 52/1993 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 80/1991 Zb. o stredných školách.
11. Vyhláška Ministerstva školstva a vedy Slovenskej republiky č. 97/1994 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach.